

Παύλος Νεράντζης

Το μετα-πολεμικό Ιράκ. Μια μαρτυρία

Ανοιχτές πληγές

Η ήττα της Βαγδάτης στον πόλεμο του Κόλπου μπορεί να επιτάχυνε τις διαθουλεύσεις η θεωρούμενη από τις Ηνωμένες Πολιτείες ως υπ. αρ. 1 απειλή για την ειρήνευση στην περιοχή «ζει και βασιλεύει». Σε διάστημα οκτώ μηνών από το τέλος των στρατιωτικών επιχειρήσεων, ο Σαντάμ Χουσεΐν επαναπαίησε αργά αλλά σταθερά το «χαμένο έδαφος». Εξού και η σκληρή στάση που επιδεικνύει έναντι της Δύσης, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι επιδιώκει τη σύγκρουση. Η προειδοποίηση, από την άλλη πλευρά, του Αμερικανού προέδρου, Τζωρτζ Μπους, ότι θ' αρχίσουν στρατιωτικές επιχειρήσεις εναντίον της Βαγδάτης σε περίπτωση που ο Ιρακινός ηγέτης παρεμποδίσει τον έλεγχο των όπλων μαζικής καταστροφής θεωρείται περισσότερο μέσο άσκησης διπλωματικής πίεσης παρά πραγματικής απειλής που θα οδηγήσει στην επανάληψη εχθροπραξιών μαζικής κλίμακας.

Η διεθνής συγκυρία είναι διαφορετική, αναφέρουν διπλωματικοί κύκλοι στη Βαγδάτη και στο Αμμάν, επισημαίνοντας παράλληλα ότι «οι Δυτικοί γνωρίζουν πολύ καλά πού βρίσκονται τα οπλικά συστήματα του Σαντάμ, εφόσον οι ίδιοι τα εγκατέστησαν». Υπάρχει όμως και ένας άλλος, ίσως σημαντικότερος, λόγος, που οδηγεί σ' αυτήν την εκτίμηση. Σε μια χώρα άκρως στρατοκρατούμενη, όπως το Ιράκ, κανείς πια δεν φάίνεται να επιθυμεί τον πόλεμο. Ούτε ο ίδιος ο ηγέτης της, που ασχολείται περισσότερο με το «εσωτερικό μέτωπο».

Το αεροδρόμιο Χατανίγιε, κτισμένο μέσα στην έρημο, είναι από τα μεγαλύτερα στο Ιράκ. Γι' αυτό και αποτέλεσε έναν από τους βασικούς στόχους των συμμαχικών αεροσκαφών κατά την επιχείρηση «Ξίφος της Ερήμου». Σήμερα βρίσκεται υπό την άμεση εποπτεία του ΟΗΕ και τα ίχνη καταστροφών είναι ακόμη εμφανή. Η φωτογράφιση απαγορεύεται αυστηράτατα. Καθώς όμως το αυτοκίνητο απομακρύνεται από το χώρο του αεροδρομίου, το βλέμμα συναντά κατεστραμμένα αεροσκάφη, καταφύγια και υπόστεγα βομβαρδισμένα, βαθιές λακκούβες πάνω στην άμμο και γύρω-γύρω, περιμετρικά στους αμμώδεις λόφους καμουφλαρισμένα πυροβολεία και Ιρακινούς στρατιώτες με το χέρι στη σκανδά-

λη. Όλα φαίνεται ότι έχουν παραμείνει άθικτα. Λες και ο χρόνος εδώ σταμάτησε.

Λίγο μακρύτερα το τοπίο αλλάζει. Σπίτια χτισμένα με τσιμεντόλιθους ανάμεσα σε δάση φοινικόδενδρων, άνδρες με άσπρες τουνίκες κουρελιασμένες, παιδιά υποσιτισμένα που παιζουν παρέα με τα σκουπίδια. Ζέστη. Ακαθαρσίες. Βρωμιά. Και η κίνηση καθώς πλησιάζουμε προς τη Βαγδάτη αυξάνεται. Όπως πυκνώνουν και τα μπλόκα των Ιρακινών που ελέγχουν τα αυτοκίνητα. Η παρουσία του Σαντάμ είναι εμφανής. Το δηλώνουν άλλωστε τα τεράστια πορτραίτα του Ιρακινού προέδρου, που συναντάμε κατά τη διαδρομή. Η Βαγδάτη, πέντε μήνες, μετά το τέλος του πολέμου δίνει την εντύπωση ότι έχει θρεπεί το ρυθμό της. Κυκλοφοριακή συμφόρηση, τα καταστήματα λειτουργούν κανονικά, μικροπωλητές στο κέντρο της πόλης πουλούν κεμπάπ, χουρμάδες, γλυκά ταψιού και τσιγάρα αμερικάνικα, ενώ όλοι ανεξαιρέτως οι κινηματογράφοι προβάλλουν ταινίες του Ράμπο και του Σβαρτσενέγκερ. Από το παράθυρο του ξενοδοχείου, κοιτάζοντας αυτή την πόλη, θυμάμαι τις εικόνες που μετέδιδε το CNN το πρώτο θράδυ του πολέμου. Οι καταστροφές, όμως, είναι ελάχιστες για να διαπιστώσω, -γεγονός που επαληθεύτηκε και αργότερα σε συνομιλίες μου με Ιρακινούς-, ότι οι συμμαχικές δυνάμεις έπληξαν στρατηγικούς μόνο στόχους. Το μεγαλόπρεπο κτίριο, στο οποίο άλλοτε στεγάζονταν τα γραφεία του κόμματος Μπάαθ έχει κυριολεκτικά ιστοπεδωθεί. Όπως κατεστραμμένα παραμένουν ορισμένα δημόσια κτίρια και δυο κεντρικές γέφυρες, που συνέδεαν τις όχθες του ποταμού Τίγρη, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα στην κυκλοφορία. Προβλήματα υπάρχουν και στις τηλεπικοινωνίες. Το Ιράκ εξακολουθεί να παραμένει αποκλεισμένο από τον υπόλοιπο κόσμο και οι επικοινωνίες είναι δύσκολες ακόμη και μέσα στη Βαγδάτη.

Οι ανάγκες είναι τεράστιες

Πολύ περισσότερο εμφανείς είναι οι οικονομικές συνέπειες του πολέμου. Στη Διεθνή Έκθεση της Βαγδάτης, που άλλοτε αποτελούσε το κορυφαίο οικονομικό γεγονός της χρονιάς, τα περισσότερα περίπτερα κείτονται ερειπωμένα. Ή, έχουν μεταβληθεί σε αποθήκες της Ιρακινής Ερυθράς Ήμισέληνου, του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού και των άλλων οργανώσεων ανθρωπιστικής βοήθειας. Κι αυτές όμως είναι σχεδόν άδειες. Η έλλειψη ιατροφαρμακευτικού υλικού και τροφίμων είναι αισθητή. «Διότι η διεθνής βοήθεια που καταφθάνει εξαντλείται αμέσως. Οι ανάγκες είναι τεράστιες ακόμη και στα στοιχειώδη φάρμακα», μας λέει μία 30χρονη γιατρός. Το χαμόγελό της δύσκολα κρύβει την πικρία και την αγωνία της. «Τίποτε δεν θυμίζει το παρελθόν», μου λέει με νοσταλγία ένας Ιρακινός, συνεργάτης του δημοσιογράφου του CNN Πήτερ Αρνές στη διάρκεια του πολέμου. «Η Βαγδάτη έσφιξε από ζωή μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες. Τώρα όλοι κλείνονται στα σπίτια τους. Τα τρόφιμα είναι ελάχιστα ακόμη και στην πόλη. Φάρμακα δεν υπάρχουν και οι αρρώστιες άρχισαν να μας θερίζουν».

Έχω από το σούπερ μάρκετ Ρασίντ, ουρές Ιρακινών περιμένουν κάτω από τον καφτό μεσημεριάτικο ήλιο. «Από εδώ προμηθευόμαστε τα απαραίτητα προς το ζειν» συμπληρώνει ο συνοδός μου. Δυο κιλά ρύζι, πέντε κιλά ζάχαρη, ένα κιλό τσάι. Τόσα αναλογούν το μήνα σε μία τετραμελή οικογένεια.

Σ' αυτά τα προϊόντα υπάρχει κρατικός έλεγχος, αλλά στα υπόλοιπα είδη οι τιμές έχουν αυξηθεί πάνω από δεκαπέντε φορές μετά το τέλος του πολέμου. Το ύψος του πληθωρισμού θεωρείται κρατικό μυστικό και η μαύρη αγορά εξαπλώνεται συνεχώς. Στις επίσημες συναλλαγές ένα δηνάριο αντιστοιχεί σε 3,2 δολάρια, αλλά στη «μαύρη» ένα δολάριο αλλάζεται με οκτώ δηνάρια. Κανείς όμως δεν τολμά να το κάνει, διότι ο μαυραγορίτης μπορεί να είναι παράλληλα και καταδότης. Καθένας υποψιάζεται τους πάντες και ο φόβος είναι το μόνο πράγμα που κυριαρχεί παντού.

Τα νέα χαρτονομίσματα των 50 και 100 δηναρίων που κυκλοφόρησαν μετά τον πόλεμο

δίνουν την αίσθηση του πλαστού χρήματος. Θα μπορούσαν κάλλιστα να είχαν κοπεί σε ένα σύγχρονο φωτοαντιγραφικό μηχάνημα. Στη Βαγδάτη τα παίρνουν με δυσπιστία, ενώ στην επαρχία ούτε καν τα δέχονται και οι συναλλαγές γίνονται με τα παλιά χαρτονομίσματα.

Όχι άλλο πόλεμο

Ο Μοχάμεντ είναι δέκα χρόνια στρατιώτης. 'Όπως πολλοί άλλοι. Σε λίγους μήνες γίνεται 29 χρόνων. Πολέμησε στον οχτάχρονο περσοϊρακινό πόλεμο, στην συνέχεια εναντίον των Κούρδων και φέτος εναντίον των συμμαχικών δυνάμεων. Θυμάται ένα λόγο του Σαντάμ, που απευθυνόμενος προς τους φοιτητές του πανεπιστημίου Σαντάμ Χουσεΐν της Βαγδάτης, τους υποσχέθηκε ότι δεν θα καταταγούν στο στρατό, εάν πετύχουν στις εξετάσεις. «Τη χρονιά εκείνη, λέει, το 99% πέτυχε».

Σήμερα ο Μοχάμεντ νιώθει κουρασμένος. Μιλά για την οικογένειά του, που κινδυνεύει να διαλυθεί, για τις καθημερινές στερήσεις, για τα «λαδώματα» στο στρατό προκειμένου να πάρουν άδειες, για μη μεταταχθούν στο μέτωπο ή να προαχθούν. Είναι αδύνατο να διασταυρώσω τις πληροφορίες, αλλά ο τόνος της φωνής του φαίνεται ειλικρινής. Μπορεί όμως να είναι και «βαλτός». Διότι στη Βαγδάτη, κανείς δεν τολμά να πει τίποτε και πολύ περισσότερο ν' αντιδράσει. Η δυσαρέσκεια των Ιρακινών εκφράζεται μονολεκτικά. Με επιφυλακτικότητα ομολογούν ότι βαρέθηκαν τον πόλεμο. 'Οτι έχουν ακρίθεια και δεν μπορούν να ζήσουν. Οι μνήμες από τους βομβαρδισμούς των συμμαχικών δυνάμεων είναι ακόμη νωπές. Για εβδομάδες ολόκληρες χωρίς φως. Χωρίς νερό. Χωρίς τίποτε.

Οποιαδήποτε, ωστόσο, απόπειρα για πολιτική συζήτηση πέφτει στο κενό. Πολλοί μάλιστα δεν διστάζουν να ζητωκραυγάσουν υπέρ του Σαντάμ ενώ άλλοι θέτουν ευθέως το ερώτημα: «Είσαι υπέρ του Σαντάμ ή των Αμερικανών;» 'Όπως εκείνος ο τριαντάχρονος Παλαιστίνιος δάσκαλος από την Ιορδανία, που αποφάσισε να ζήσει στην Βαγδάτη. Επί μια ώρα προσπαθούσε να με πείσει πως «παρότι ο πόλεμος φέρνει δεινά και ο Σαντάμ δεν είναι τέλειος, ήταν και είναι ο μοναδικός Άραβας ηγέτης που αντιστάθηκε στην αμερικανική εισβολή».

Οι μοναδικοί που διστάζουν να επιστρέψουν στο Ιράκ είναι οι αλλοδαποί κάτοικοι της χώρας, στην πλειοψηφία στελέχη μεγάλων τεχνικών εταιρειών της Δύσης που στο παρελθόν είχαν κατασκευάσει τους αυτοκινητόδρομους ταχείας κυκλοφορίας και υπερσύγχρονα κτίρια. Το ξενοδοχείο Βαθυλών, επενδυμένο εξολοκλήρου με μάρμαρο Καβάλας, θεωρείται από το Σαντάμ μνημείο τέχνης. Το ιρακινό κράτος χρωστά ακόμη εκατομμύρια δολάρια και όποιος τολμά να επιστρέψει θρίσκεται προ εκπλήξεως. Τα περισσότερα σπίτια των ξένων διπλωματών έχουν παραβιαστεί, είτε από άνδρες της ιρακινής ασφαλείας, είτε από Ιρακινούς που αναζητούν ένα κομμάτι φωμί.

Από τα 5000 μέλη που αριθμούσε η ελληνική παροικία πριν τον πόλεμο του Κόλπου σήμερα στη Βαγδάτη ζουν μόνο 20 άτομα ελληνικής καταγωγής. Κλειστή εξακολουθεί να παραμένει η ελληνική πρεσβεία, ενώ ο μητροπολίτης της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Βαγδάτης Παπαστεφάνου έφθασε στην ιρακινή πρωτεύουσα στα μέσα Σεπτεμβρίου.

Ξένοι διπλωμάτες επισημάνουν πως είναι αδύνατον να καταλάβει κανείς τι λαϊκό έρεισμα έχει ο Ιρακινός δικτάτορας. Μήπως γιατί πνίγεται «εν τη γενέσει» της η παραμικρή εκδήλωση δυσαρέσκειας και έχει επιβληθεί ένα καθεστώς λογοκρισίας στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, που αναμεταδίδουν ανελλιπώς τους λόγους του Ιρακινού ηγέτη;

Αναμφισθήτητα ναι, απαντούν. Αλλά ο Σαντάμ εξακολουθεί να εκφράζει τον αντιαμερικανισμό του αραβικού κόσμου και τώρα, παρά τα δεινά, την καταπίεση και τον φόβο, χάρη σε μια σειρά ευέλικτων κινήσεων στο εσωτερικό του κόμματος Μπάαθ και στις

σχέσεις του με τους Κούρδους και τους φανατικούς σίτες έχει πετύχει μια προσωρινή, έστω, ανακωχή. Η κατάσταση στο Ιράκ είναι ρευστή και οποιαδήποτε εκτίμηση παρακινδυνευμένη. Ωστόσο, σύμφωνα με πολιτικούς παρατηρητές, αν ληφθεί υπόψη ότι το εμπάργκο παραβιάζεται και μεθοδεύεται η άρση του, τότε ο Σαντάμ είναι πιθανό σύντομα να ελέγχει πλήρως την κατάσταση στη χώρα του.

Στην ιρακινή πρωτεύουσα, εκεί που δέσποζε πριν τον πόλεμο, το επιβλητικό κτίριο του κόμματος Μπάαθ και το σύμβολο της νίκης κατά του Ιράν, σήμερα δεν υπάρχει τίποτε. Πανύψηλα κιγκλιδώματα και ελάχιστοι στρατιώτες, όπως φαίνεται τουλάχιστον, φυλάσσουν ένα αχανή χώρο από ερείπια και άγρια χόρτα, που άρχισαν να ξεφυτρώνουν ανάμεσά τους. Κατεστραμμένα είναι και τα περισσότερα γραφεία των τοπικών οργανώσεων του κόμματος. Είτε από τους βομβαρδισμούς, είτε από τις συγκρούσεις με τους Κούρδους και τους σίτες μουσουλμάνους. Πολλά στελέχη έχασαν τη ζωή τους, ενώ άλλα διαμαρτύρονται γιατί πλήρωσαν τα σπασμένα, χωρίς να φέρουν καμία ευθύνη. Γ' αυτό αντιμετωπίζουν θετικά την προοπτική μιας μερικής αποκομματικοποίησης του κράτους. Την ανάγκη ανανέωσης του κυβερνώντος κόμματος και τον εκδημοκρατισμό της δημόσιας ζωής τονίζει σε δηλώσεις του και ο Σαντάμ. Υπάρχουν μάλιστα σκέψεις, όπως αναφέρει η εφημερίδα Αλ-Θάαρα (Η Επανάσταση), όργανο του Μπάαθ, για να πραγματοποιηθεί έκτακτο συνέδριο του κόμματος μέσα στους ερχόμενους μήνες. Βεβαίως κανείς δεν γνωρίζει εάν η κινητικότητα αυτή εκφράζει τις πραγματικές προθέσεις του Ιρακινού ηγέτη ή είναι, ως συνήθως, ελιγμός προκειμένου να εξουδετερώσει τις φωνές διαμαρτυρίας, για να τις καταπνίξει αμειλίκτα στη συνέχεια.

Ο γιος του Ιρακινού ηγέτη, Όντεϊ, από τις στήλες της νέας εφημερίδας του Μπαμπέλ (Βαβυλών) τον κατηγορεί πάντως για την «υπερβολική δόση δημοκρατίας, που επιδεικνύει! Οι άλλες δύο εφημερίδες, η Αλ-Γκουμχουρίγια (Η Δημοκρατία) κι η Αλ-Γκαντίσγια, όργανο των Ενόπλων Δυνάμεων επισημαίνουν ότι ο λαϊκός στρατός, ένα είδος εθνικής πολιτοφυλακής, έχει ουσιαστικά διαλυθεί, ενώ το κόμμα δεν είναι σε θέση να ασκήσει κανένα έλεγχο στις τιμές των προϊόντων, ούτε και στα μέλη του που παραιτούνται μαζικά. Αντίθετα ο λογοτέχνης Χανί Σαίντ, πρώην διευθυντής της Αλ-Θαούρα, που διατηρεί μόνιμη στήλη σ' αυτήν την εφημερίδα υποστηρίζει ότι το σημαντικότερο βήμα προς την κατεύθυνση του εκδημοκρατισμού είναι η άμεση διάλυση των Επαναστατικού Συμβουλίου, του οργάνου δηλαδή που συγκεντρώνει όλες τις εξουσίες. Την εκτελεστική, τη νομοθετική και τη δικαστική.

Προς το παρόν ο Σαντάμ έχει διαλύσει τα Ειδικά Δικαστήρια, έδωσε γενική αμνηστία σε όλους τους πολιτικούς πρόσφυγες, που διέφυγαν στο εξωτερικό και διέταξε την απελευθέρωση των πολιτικών κρατουμένων από τις φυλακές. Το νέο σύνταγμα, που είναι άγνωστο ακόμη εάν θα επικυρωθεί από το Επαναστατικό Συμβούλιο ή από τη Βουλή, που θα προκύψει από νέες εκλογές, προβλέπει το διαχωρισμό των εξουσιών και τον πολυκομματισμό. Σε κάθε περίπτωση ο Ιρακινός ηγέτης δεν απειλούνταν – και δεν απειλείται –, από τη λαϊκή δυσφορία και τους εσωτερικούς αντιπάλους του, αλλά από τους Κούρδους και τους σίτες φανατικούς μουσουλμάνους.

Προσωρινή ανακωχή με Κούρδους και σίτες μουσουλμάνους

Κατά γενική εκτίμηση, διαφαίνεται μία σύγκλιση απόψεων στις διαπραγματεύσεις μεταξύ της κυβέρνησης της Βαγδάτης και του Μετώπου του Κουρδιστάν που εκπροσωπείται από τον Μασούντ Μπαρζανί, ηγέτη του Δημοκρατικού Κόμματος. Αν και δεν υπάρχει απολύτως καμία εγγύηση ότι ο Σαντάμ θα σεβαστεί ενδεχόμενη συμφωνία, μετά την αποχώρηση της ειρηνευτικής δύναμης του ΟΗΕ στις 31 Δεκεμβρίου και οι διαθουλεύσεις

έχουν προσωρινά διακοπεί, λόγω συγκρούσεων περιορισμένης κλίμακας, η κοινή αντιμετώπιση της δημόσιας τάξης στο βόρειο Ιράκ από άνδρες του ιρακινού στρατού και Πεσμεργκά (Κούρδους αντάρτες) είναι ενδεικτική του κλίματος που έχει αναπτυχθεί.

Σ' αυτό συνετέλεσαν οι συγκρούσεις της 15ης Ιουλίου στις πόλεις Ιρμπίλ και Σουλειμανγία, στη διάρκεια των οποίων έχασαν τη ζωή τους τουλάχιστον 100 άτομα. Η Βαγδάτη αντιλήφθηκε ότι ο στρατός είναι αδύνατον να επιβάλει την τάξη, χωρίς την συμμετοχή ενόπλων κουρδικών ομάδων, κυρίως από τις δυνάμεις του Δημοκρατικού Κόμματος και της Πατριωτικής Ένωσης του Κουρδιστάν. Και τούτο, διότι οι συγκρούσεις προκλήθηκαν από ορισμένες κουρδικές ισλαμικές οργανώσεις της τοπικής αντιπολίτευσης οι οποίες διατηρούν σχέσεις με το Ιράν. Δεν είναι λίγοι πάντως αυτοί που ανοιχτά καταγγέλλουν την συνεργασία των Κούρδων ηγετών με τον Σαντάμ τονίζοντας ότι μια τέτοια συνεργασία εγκυμονεί νέα δεινά για τον κουρδικό λαό, αποπροσανατολίζοντάς τον από τον Εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα.

Προς εξομάλυνση όμως φαίνεται ότι βαίνουν και οι σχέσεις του Σαντάμ με τους σιίτες μουσουλμάνους. Κατά την παραμονή μου στη Βαγδάτη, η τηλεόραση πρόβαλε ιδιαίτερα την επίσκεψη τριών προσωπικών απεσταλμένων του Ιρακινού ηγέτη στις πόλεις Νατζάφ και Κερμπάλα, που υπέστησαν σοβαρές καταστροφές από τα ιρακινά στρατεύματα κατά την εξέγερση του περασμένου Μαρτίου και Απριλίου. Σ' αυτές τις πόλεις, λοιπόν, που θεωρούνται από τους σιίτες iεροί τόποι, όπως η Μέκκα, οι τρεις απεσταλμένοι του Σαντάμ, ως άλλοι χαλίφηδες, πρόσφεραν διακόσια κιλά χρυσάφι και εκατό κιλά ασήμι για την αναστήλωση των τεμένων. Αυτών δηλαδή, που λίγους μήνες πριν είχαν ισοπεδωθεί με εντολές του ίδιου του Ιρακινού δικτάτορα. Οι σιίτες iερωμένοι αποδέχθηκαν την προσφορά και σύμφωνα-πάντα με βάση τα επίσημα ανακοινωθέντα – έχει επέλθει η συμφιλίωση.

Αλλά κι ο αστικός πληθυσμός δεν φαίνεται ιδιαίτερα δυσαρεστημένος. Πριν από τον πόλεμο ένας από τους κύριους πόλους κριτικής προς το καθεστώς της Βαγδάτης ήταν η χριστιανική κοινότητα. Διαφορετική η στάση σήμερα πολλών Ιρακινών χριστιανών, που δηλώνουν ότι «πρέπει νά ευγνωμονούμε τον Σαντάμ, γιατί μας απήλλαξε από τον κίνδυνο των φανατικών ισλαμιστών, που ήθελαν να επιβάλουν ένα θεοκρατικό καθεστώς τύπου Χομεΐνι και στο Ιράκ». Αυτή η άποψη δείχνει να κυριαρχεί μεταξύ των κατοίκων της Βαγδάτης για τη σιίτικη εξέγερση στη Βασόρα.

Θα καταργηθεί το εμπάργκο;

Όχι μικρότερης σημασίας στη διαδικασία σταθεροποίησης του Σαντάμ Χουσεΐν στην έξουσία είναι η πορεία του εμπάργκο. Οι ΗΠΑ αφήνουν να εννοηθεί ότι δεν θ' αρθεί ο οικονομικός αποκλεισμός της Βαγδάτης σε μια προσπάθεια ν' ασκήσουν πίεσεις ώστε ν' απομακρυνθεί από την έξουσία ο Ιρακινός ηγέτης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις διπλωματικών κύκλων στη Βαγδάτη και στο Αμμάν, ο Σαντάμ σχεδιάζει την προσωρινή απομάκρυνσή του από την προεδρία. Όχι για ν' αποτραβηχτεί. Άλλα για να κινεί προσωρινά τα νήματα από το παρασκήνιο.

Το εμπάργκο θεβαίως παραβιάζεται. Η Ιορδανία και μέσω αυτής η Τουρκία, ακόμη και το Ιράν, όπως ανέφεραν καλά πληροφορημένες πηγές στην ιρακινή πρωτεύουσα, προμηθεύουν καθημερινά το Ιράκ με διάφορα προϊόντα. Εκατοντάδες φορτηγά διέρχονται από τον αυτοκινητόδρομο Βαγδάτης-Αμμάν. Μια διαδρομή 700 περίπου χιλιομέτρων μέσα στην έρημο. Πραγματικός εφιάλτης για τους Ιρακινούς που στα σύνορα υπόκεινται σε εξονυχιστικούς απάνθρωπους όπως διαπίστωσα «εκ του σύνεγγυς», ελέγχους.

Η ιρακινή κυβέρνηση, από την άλλη πλευρά, γνωρίζει ότι η θοήθεια αυτή δεν είναι αρκετή και ασκεί πίεσεις για την κατάργηση του εμπάργκο. Αξιωματούχος του ιρακινού

υπουργείον Εξωτερικών, μου υπογράμμισε πως οι συνθήκες εξαθλίωσης κάτω από τις οποίες ζει αυτός ο κόσμος είναι συνέπεια του οικονομικού αποκλεισμού. Όποιες κι αν είναι πάντως οι αιτίες (το εμπάργκο, ή η εμπόλεμη κατάσταση στην οποία ζει το Ιράκ δέκα και πλέον χρόνια), γεγονός είναι ότι η πείνα και οι αρρώστιες έχουν πάρει τρομακτικές διαστάσεις σε όλη τη χώρα. Γεγονός που επιβεβαιώνεται και σε εκθέσεις του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού.

Ήδη με απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, το Ιράκ δύναται να εξάγει πετρέλαιο αξίας 1,6 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Ποσόν, που θα διατεθεί για την αγορά τροφίμων και iατροφαρμακευτικού υλικού. Το ζήτημα, όμως έχει παγώσει, λόγω της διπλωματικής διαμάχης μεταξύ Ιρακινών και Αμερικανών. Η Ουάσιγκτον υποστηρίζει ότι από το ποσό αυτό, βάσει συμφωνίας που υπεγράφη στο τέλος του πολέμου, πρέπει να παραχαρατθεί το 30% για ν' αποζημιωθούν οι σύμμαχες χώρες που έχουν υποστεί ζημίες από τον πόλεμο. Επιπλέον, η Δύση φοδούμενη ότι ο Σαντάμ θα χρησιμοποιήσει το κεφάλαιο αυτό για την αγορά πολεμικού υλικού, ζητά να διαχειριστεί η ίδια την αγορά iατροφαρμακευτικού υλικού και των τροφίμων. Αντίθετα, ο Ιρακινός ηγέτης, επικαλούμενος τις ανάγκες των Ιρακινών και το χρόνο έναρξης καταβολής των αποζημιώσεων, απαιτεί στο ακέραιο τα 1,6 δισεκατομμύρια δολάρια.

Πέραν τούτου, σύμφωνα με ξένους διπλωμάτες στη Βαγδάτη, τριάντα τουλάχιστον χώρες μεταξύ των οποίων και δυτικοευρωπαϊκές, προσβλέπουν στην άμεση αποκατάσταση των εμπορικών και οικονομικών τους σχέσεων με την φρανκή κυβέρνηση. Κάτω από αυτό το πλαίσιο μπορεί να ερμηνευθεί και η αρωγή, που προσέφεραν ορισμένα κράτη μέλη της ΕΟΚ στην προώθηση ανθρωπιστικής δοήθειας προς το Ιράκ, είτε μέσω του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού, είτε μέσω χωρών που δεν αναμείχθηκαν άμεσα στον Πόλεμο του Κόλπου.

**ΑΔΕΛΦΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΧΤΥΠΗΣΟΥΜΕ
ΤΟ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΘΑΡΤΗ !!**

